

This Question Paper consists of 36 questions and 8 printed pages.
ह्या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 36 प्रश्न आणि 8 छपील पाने आहेत.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

अनुक्रमांक

Code No. 65/S/A/M
कोड नं.

SET/सेट

A

HOME SCIENCE

(गृह विज्ञान)

(216-M)

Day and Date of Examination

(परीक्षेचा दिवस आणि तारीख)

Signature of Invigilators

(निरीक्षकाची सही)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **65/S/A/M, Set**

A

 on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

सामान्य सूचना :

- 1 परीक्षार्थीनी प्रश्नपत्रिकेच्या प्रथम पृष्ठावर आपला अनुक्रमांक लिहावा.
- 2 कृपया प्रश्न-पत्र तपासून पहा. एकूण पृष्ठांची संख्या छापलेली आहे तेवढेच प्रश्न क्रमाने आहेत का ते पहा.
- 3 बहुपर्यायी प्रश्नांचे उत्तर लिहिताना दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक पर्याय (A), (B), (C) किंवा (D) निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- 4 बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे निर्धारित वेळेतच द्यावयाची आहेत यासाठी जास्त वेळ दिला जाणार नाही.
- 5 उत्तर-पत्रिकेत उमेदवाराची ओळख होईल किंवा योग्य त्या जागे व्यतिरिक्त बैठक क्रमांक लिहिणाऱ्या उमेदवारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- 6 आपल्या उत्तर-पत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेचा कोड संख्या **65/S/A/M-A** अवश्य लिहा.
- 7 प्रश्नपत्रिका दोन भाषांमध्ये आहे. प्रश्नांबाबत काही शंका असल्यास इंग्रजी रूपांतर प्रमाणभूत मानावे.

HOME SCIENCE

(गृह विज्ञान)

(216-M)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 85

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास]

[एकूण गुण : 85

Note : (i) All questions are **compulsory**.
(ii) Marks are indicated against it each question .

सूचना : (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(ii) प्रत्येक प्रश्नाला दिलेले गुण त्या प्रश्नासमोर मांडले आहेत.

- 1 What is the incubation period of Pertussis ? 1
(A) 7 to 12 days (B) 1 to 3 days
(C) 4 to 6 days (D) 1 to 5 days
पेटुसिसचा उष्मायन (उद्धवन) कालावधी काय आहे ?
(A) 7 ते 12 दिवस (B) 1 ते 3 दिवस
(C) 4 ते 6 दिवस (D) 1 ते 5 दिवस
- 2 Which of this disease does not spread through unsafe drinking water ? 1
(A) Hepatitis (B) Cholera
(C) AIDS (D) Typhoid
या पैकी कोणता रोग असुरक्षित पाण्यामुळे पसरत नाही ?
(A) हिपॅटायटीस (B) कॉलरा
(C) एड्स (D) टाइफाइड
- 3 Which of these is not an example of labour saving device ? 1
(A) Mixer (B) Table Fan
(C) Washing Machine (D) Vacuum Cleaner
या पैकी कोणते श्रम बचत यंत्राचे उदाहरण नाही ?
(A) मिक्सर (B) टेबल फॅन
(C) वॉशिंग मशीन (D) वैक्यूम क्लीनर

- 4 What do you mean by regularity ? 1
- (A) Respecting every one in office
(B) Not being absent
(C) Respecting all jobs equally
(D) Keeping a check on anger
- नियमिततेचा अर्थ काय ?
- (A) ऑफिस मध्ये सर्वांचा सन्मान करणे
(B) गैरहजर न रहाणे
(C) सर्व कार्यांचा समान स्वरूपात सन्मान करणे
(D) क्रोध वर नियंत्रण ठेवणे
- 5 Sugar helps in preservation as it dissolves in water and 1
- (A) Reduces water available for microorganisms
(B) Makes the food sweet
(C) Forms a layer on food
(D) Lowers the acids in food
- साखर परिक्षणात मदत करते कारण ती पाण्यात विरघळते आणि.
- (A) सूक्ष्मजीवांसाठी उपलब्ध पाणी कमी करते
(B) अन्नाला गोड करते
(C) अन्नावर एक थर तयार करते
(D) अन्नातील ऍसिड कमी करते
- 6 Which weave is formed when one weft yarn moves over two and under one 1
- warp yarn and produces diagonal lines on the surface ?
- (A) Plain (B) Twill
(C) Satin (D) Basket
- खालील पैकी कोणत्या विणण्यात एक वेक्ट (बाने) चा धागा दोन वर आणि एक ताना सूतच्या खाली चालतो आणि पृष्ठभागावर कर्णरेषा तयार करतो ?
- (A) प्लेन (साधा) (B) ट्विल
(C) साटन (D) बास्केट

- 7 Rearrange the correct procedure of giving first aid in case of unconsciousness 1
- (i) Sprinkle water on face (ii) Take victim in fresh air
 (iii) Rub hands and feet (iv) Make Victim lie on side
- बेशुद्धावस्थेत प्रथम उपचार देण्याची योग्य पद्धतीची पुनर्रचना करा.
- (i) चेहऱ्यावर पाणी शिंपडा (ii) पिडितास ताज्याहवेत न्या
 (iii) हात-पाय घासा (iv) पिडिताला एका कुसीवर (करवट) झोपवा
- (A) (ii), (i), (iv), (iii) (B) (i), (iv), (ii), (iii)
 (C) (iii), (ii), (i), (iv) (D) (iv), (ii), (iii), (i)
- 8 Meena wants to go for a picnic. Rearrange the correct sequence of its management process 1
- (i) Call friends who want to go
 (ii) Cook and pack food
 (iii) Distribute work among friends
 (iv) Check everything packed
- मीनाला सहलीला (पिकनिक) जायचे आहे तीच्या व्यवस्थापन प्रक्रियेच्या योग्य क्रमाची पुनर्रचना करा.
- (ii) जे सहलीला जाणार आहेत अशा तिच्या मित्रांना फोन करा
 (ii) स्वयंपाक करा व पॅक करा
 (iii) मित्रांमध्ये कामाची वाटणी करा
 (iv) प्रत्येक वस्तू पॅक केली आहे किंवा नाही ते तपासा
- (A) (ii), (i), (iii), (iv) (B) (i), (iv), (ii), (iii)
 (C) (i), (iii), (ii), (iv) (D) (iv), (ii), (iii), (i)
- 9 List any four functions of fats. 2
- चरबीची कोणतीही चार कार्य सूचीबद्ध करा.
- 10 Write any four symptoms of Iodine deficiency. 2
- आयोडीनच्या कमतरतेची कोणतेही चार लक्षणे लिहा.
- 11 Describe the sponging technique used to remove stains from garments. 2
- कपड्यांवर पडलेले डाग मिटविण्यासाठी उपयोगात घेतलेली स्पंजिंग तंत्राचे वर्णन करा.
- 12 Which four points will you keep in mind while making a time plan ? 2
- वेळेचे नियोजन करतांना कोणते चार मुद्दे लक्षात ठेवाल.

- 13 Encourage pregnant woman to get medical checkup done by telling them four advantages. 2
चार फायदे सांगून गरोदर स्त्रीला वैद्यकिय तपासणी करुन घेण्यासाठी प्रोत्साहित करा.
- 14 Tell any four buying tips to the consumers. 2
ग्राहकांना खरेदी करण्यासाठी कोणत्याही चार युक्त्या (टिप्स) सांगा.
- 15 Give any four reasons for planning meals for a joint family. 2
संयुक्त कुटुंबासाठी भोजनाचे नियोजन करण्याचे कोणतेही चार कारणे सांगा.
- 16 Ritu wants to buy a mixer for her house. Which two human and two non-human resources would she use to fulfill this goal ? 2
रितु आपल्या घरासाठी मिक्सर खरेदी करू इच्छीते. तिचे हे ध्येयपूर्ण करण्यासाठी ती कोणते दोन मानव आणि दोन गैरमानव संसाधनांचा उपयोग करेल ?
- 17 Give any four suggestions to your siblings to reduce their expenses. 2
आपला खर्च कमी करण्यासाठी आपल्या भाऊ-बहिणीला कोणतेही चार सूचन द्या.
- 18 Convince the women to breast feed their babies by telling them four disadvantages of bottle feeding. 2
स्त्रीयांना बाळाला बाटली (बोटल) ने दूध पाजण्याचे चार तोटे सांगून त्यांना आपल्या बाळाला स्तनपान करण्यासाठी प्रोत्साहित करा.
- 19 Suggest four ways to oppose gender discrimination at your home. 2
तुमच्या घरात लिंगभेदाला विरोध करण्याचे चार मार्ग सूचवा.
- 20 What are four problems faced by consumers regarding measures ? 2
मोजमापच्या संदर्भात ग्राहकांना कोणत्या चार समस्यांना तोंड द्यावे लागते ?
- 21 Your sister has done her post graduation in the field of interior decoration. For the past five years she is unable to get a job. Suggest her four ways she can start earning money from home in this field. 2
तुमच्या बहिणीने इंटरिअसर डेकोरेशनच्या क्षेत्रात पोस्ट गॅज्युएशन केले आहे. गेल्या पाच वर्षांपासून तीला नोकरी मिळत नाही. तिला या क्षेत्रात घरबसल्या पैसे कमवण्याचे चार मार्ग सूचवा.

- 22 Convince people not to defecate in open by telling them four harmful effects of soil pollution. 2
 मृदा प्रदूषणाचे चार घातक परिणाम सांगून लोकांना उघड्यावर शौचास न जाण्याचे पटवून द्या.
- 23 Your brother wants to remove wrinkles from the cotton fabrics in his new mill. Describe the finish he should use for this. Also tell two other advantages of this finish. 2
 तुमच्या भावाने कापडगिरणी सुरु केली आहे. आणि त्याला सुती कपड्यांवरील सुरकुत्या काढायच्या आहेत. या साठी त्याने कोणेत सफाईदार तंत्र (फिनिश) वापरावे त्याचे वर्णन करा या सफाईदार तंत्राचे दोन फायदेही सांगा.
- 24 Compare the characteristics of cotton and nylon fibers. 3
 कापूस आणि नायलॉन तंतूच्या वैशिष्ट्यांची तुलना करा.
- 25 Write any three each myths and facts regarding nocturnal emissions. 3
 निशाचर उत्सर्जन संबंधी कोणतेही तीन मिथक आणि तथ्ये लिहा.
- 26 Shambhu is making his new house. Which six crucial features he should keep in mind while making the kitchen ? 3
 शंभू आपले नवीन घर बांधत आहे. स्वयंपाकघर बनवतांना त्याने कोणत्या सहा महत्त्वपूर्ण बाबी लक्षात ठेवल्या पाहिजेत ?
- 27 Your nephew is often forced by his friends to take alcohol. Suggest him six ways to be assertive and say no without feeling guilty. 3
 तुमच्या पुतण्याला त्याच्या मित्रांकडून अनेक वेळा दारु पिण्यास भाग पाडले जाते. त्याला त्या पासून परावृत्त होण्यासाठी कोणतेही सहा मार्ग सूचवा. आणि तो स्वतःला दोषी समजणार नाही असे सांगा.
- 28 As a manager in the company, you have noticed a gradual reduction of values in the staff members. Make a six point checklist of expected values and put up on the display board of the office. 3
 कंपनी मॅनेजर म्हणून, तुमच्या लक्षात आले की कर्मचारी सदस्यांमधिल मुल्य हळूहळू कमी होत आहेत. अपेक्षित सहा मुल्यांच्या मुदयांची चेकलिस्ट बनवा. आणि ऑफीसच्या डिस्प्ले बोर्डवर लावा.
- 29 Write any eight ways to prevent accidents at home from slippage. 4
 घरात घसरून पडण्याचा अपघात टाळण्यासाठी कोणतेही आठ उपाय सूचवा.

- 30** Compare Baking and Roasting methods of cooking foods. **4**
 अन्न शिजवण्याच्या बेकिंग आणि रोस्टिंग पद्धतींची तुलना करा.
- 31** Your niece is born on 15th January 2023. Make an immunization schedule for her for one year so that she can have a strong immunity. **4**
 तुमच्या भाचीचा जन्म 15 जानेवारी 2023 रोजी झाला आहे. तिच्यासाठी एक वर्षासाठी लसीकरणाचे वेळापत्रक तयार करा. जेणे करून तिची रोगप्रतिकार शक्ती मजबूत होईल.
- 32** Your society has been awarded as the best organization working towards preventing air pollution. Make people aware of at least four efforts made by them to encourage them to adopt similar practices. **4**
 तुमच्या समाजाला वायु प्रदूषण रोखण्यासाठी काम करणारी सर्वोत्कृष्ट संस्था म्हणून सन्मानित करण्यात आले आहे. त्यांना अशाच पद्धतीचा अवलंब करण्यास पुढे प्रोत्साहित करण्यासाठी त्यांनी केलेल्या किमान चार प्रयत्नांची लोकांना जाणीव करून द्या.
- 33** What eight precautions should you adopt while removing stains from delicate and expensive garments ? **4**
 नाजूक आणि महाग कपड्यांवरील डाग काढतांना तुम्हाला कोणती काळजी घेतली पाहिजे. आठ मुद्दे लिहा.
- 34** In what eight ways can your mother save her energy while washing clothes ? **4**
 कपडे धुतांना आपली आई आपली उर्जा वाचवितांना कोणत्या आठ मार्गांचा अवलंब करते ?
- 35(a)** Write any two differences between growth and development. **4**
 (b) Development follows a fixed sequence. Support this statement with the help of two examples.
 (a) वृद्धी आणि विकासातील फरकाचे दोन मुद्दे लिहा.
 (b) विकास एका निश्चित क्रमाने होतो दोन उदाहरणांच्या मदतीने या विधानाचे समर्थन करा.
- 36** Geeta is cooking vegetable of Methi and Carrot. Tell any eight reasons its nutrients may get destroyed. **4**
 गीता मेथी आणि गाजरची भाजी बनवत आहे. त्यातील पोषक तत्वे नष्ट होण्याची कोणतीही आठ कारणे सांगा.

* * *

